

de landen naar confederatieve bestaanswijs? Zijn de burgervrijheden niet juist onder Gereformeerde natiën het weligst ontloken? En valt er weerspreken aan, dat de huisvrede, de decentralisatie, en de autonomie ook voor de burgerlijke gemeente, zelfs nu nog het best zijn gewaarborgd op het erf der issus de Calvin?

Geheel in Gereformeerden geest is het dus, als we nu ook voor het ons eigen beginsel Souvereiniteit vragen in eigen wetenschappelijken kring. Op verdrag van neutraliteit met de wetenschap die uit een ander beginsel leeft, aan een zelfden Universitair disch aan te zitten, mogen we niet. Want al ontken ik niet, dat er ook voor de niet-Christelijke overheid een vreezen van den hoogen God en van zijn recht bestaat, dat Calvijn zelfs bij heidensche tyrannen eerde, toch is zulk een godvruchtige grondtrek nog niets dan het fundament met hoogstens een stuk muur er op, maar zonder dak of vensters. Of wilt ge, in juister beeld nog, wat hebt ge, zoo vraag ik dan, aan een opgetrokken torengevaarte, maar waaraan de spits en dus én klokkenspel én uurwerk én weërhaan, kortom alles waaróm hij gebouwd werd, ontbreekt. Eer aannemelijk ware dan nog die andere voorslag, van ééne groote Rijks-academie, waaraan de overheid niets dan gehoorzalen met catheders en voorts musea en laboratoria zou leveren, met recht voor elk geleerde om er op te treden en recht voor elken kring om er geleerden te plaatsen. Een wetenschappelijk Centraalstation, waar alle lijnen in zouden saamloopen, maar elk met heur eigen richting en heur eigen beheer. Maar toch ook zoo nog zou het koninklijke recht van elk beginsel op „Souvereiniteit in eigen kring” van beider zij geschonden worden. Of leert ook de historie niet, dat de wetenschap in elken levenskring met een eigen beginsel een gansch andere gestalte verkreeg? Er is immers een Grieksche, er is een Arabische, er is een Scholastieke wetenschap geweest, die óns wel niet toespreekt, maar in den eigen kring niettemin doorleefd en doorge-